

Издаје Суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ за годину ф. 6, за по године ф. 3, за четврт године ф. 1 и 50 новчића.

За АУСТРО-УГАРСКУ за годину ф. 6, за по год. ф. 3, за четврт године ф. 1 и 50 новчића.

За СРБИЈУ за годину ф. 7 за друге земље ф. 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се у плаћеним писмима непосредно администрацији «Глас Црногораца» на Цетиње, а може се и картом уплатом на пошту у Котор. Дописи пишу се уредништву. Рукописи се невраћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новч. За огласе неће и на дуже вријеме мање.

Цетиње, 27. Јула.

Ако је икакво племенито и великодушно дјело кадро усхитити дух, ако је икаква мука и несрећа кадра тронут и узвијелити срце човјечије, то би данас имала једна љубав цијело изображено човјечанство надахнути, — данас или икад имала би се појавити моћ свјетске просвјете и најљепши плод њезин, братинство и изображених народа, према догађајима на балканском полуострву.

На најдивнијем предјелу свега свијета, где старински Богови себи стан изабраше, где су прве музе Парнас подигле, где је Орфеј прву облагорођавајућу пјесму запевао, где се развила мати свију књижевности, где су од најстаријих времена цвјетале државе просвјетне, грчке и славенске, смртоносно шири се варварство у мраку и тишини гробној.

Српски народ, свјеста своје лијепе прошлости а надахнут великим идејама овога вијека, хоће да се ослободи од тога варварства, да постане приврженијем чланом јевропске породице, на јунаштвом и прегнућем, ком ће се потомство дивити, великодушним пожртвовањем, које ће се славити док у срцу човјечијем буде осјећања за све што је племенито и узвишено, младеначкијем усхићењем баца се у бој неједнаки и на срце на непријатеља и свога, и Хришћанства и цијелог човјечанства, једином савезницом — тврдом вјером у побједу његове праведне ствари.

До тог дивног јуначког позоришта раствара се друго грозно и ужасно: целатска рука води као јагње на заклање мирни бугарски народ и напаја невиним крвљу несрећну земљу бугарску, а дивљачке хорде пустошју застиру је, понављајући вандалске успомене и покоље витлејемске.

И заиста ови призори тако дјелују на изображено човјечанство, да симпатије најодличнијих људи из свију народа прате великодушно подузеће српскога народа; да се са свију страна подиже мржња и проклињање на нашега непријатеља, и да се концерт јевропских држава одриче «блистателне» порте: једном ријечи, сав свијет изображени, осим Лојолаца, Чивута и Мађара, једногласно осуђује турско варварство, и жели побједу велике мисли наше.

А свијет славенски, свијет православни, «колос сјеверни» покреће се у помоћ нашу!

Ови озбиљни, критични тренуци, у којима се налази српски и бугарски народ, на такво саучешће покрећу велики братски нам народ руски чак од Урала, које ће историја српскога и бугарскога народа са златнијем словима записати, које ће између јужнога и сјевернога Славенства свезе братинства најискренијег обновити и за на вијеке утврдити.

Данас се по свој пространој Русији новчани обилати прилози надмећу у помоћ страдајућој и војујућој браћи својој; данас се по свијема божијема храмовима православне Русије јавно и свечано чине молебствија за побједу нашега оружја; данас се осјећање славенско тако распламтило у

руском народу, да се закљиче пред цијелијем свијетом, да му неће више Турчин родну браћу газити!

Старовјерци расколници као православни, научењаци, трговци, сељаци, свештенство од највишег чина до најнижег, — сав руски свијет од сироте до чланова царске породице учествује у овај велики, брацки и хуманитарни покрет.

Овај покрет, ово осјећање у толико ће силије дјеловати и посљедније, у колико захтјеви његови слажу се са највећијем интересима оне јевропске културе и човјечанства.

Тако се природни исторички позив Русије на балканском полуострву једном свијету открива, те мјесто себичнијих, освајачкијих, којијема је запад досад клеветао Русију, просијевају намјере племените и узвишене, какве нијесу још ниједан народ покренуо преко граница својих.

Овакво оће и огромно саучешће, осим непосредне велике помоћи, коју нам пружа, и посредно ће благотворно дјеловати у корист наше свете ствари.

Руска влада, која је и до сада очинском бригом бдила над Црном Гором и Србијом, обзираће се на ове захтјебе рускога народа, а добри одношаји владе руске са владама два сјеверна царства, особито састанак рајхстадски, јамче нам, да ће им моћи лако задовољити.

ИЗ ГЛАВНОГ КНЕЖЕВОГ СТАНА У ХЕРЦЕГОВИНИ.

Пилатовци, 20. Јула.

Све више дознајемо о ужасној погубији турској на Вучјем долу. Као што сам вам телеграфом, осим војника остали су мртви на бојишту Селим паша, дивизионер, два полковника, осам батаљона командира и шездесет другјих официра. Од мостарских Турака, међу којима има најодличнијих и раји као највећијих крволока познатијих, 36. Ови су бројеви са свијем истинити. Тако су нам каживали Срби из Бијећа, те су од Турака истијих слушали, а по томе то се потврдило приликом уковавања мртвијих Турака, које је Књаз наредио сутри дан по битци.

За увјерење, је ли нађена лешина Селим пашина доиета његова, послат је на мјесто један Турчин Јајић. Он је био писар Селим пашин, па је говорио, да би познао и прст његов да га нађе. Јајић је родом из Биограда, па кад су градови Србији предани изаслио му се отац у Босну. Он је прије десет дана пребјегао из турске војске у нашу. Ови Јајић доиета је познао Селим пашу и његова коња, који до њега убијен лежаше. Познао му је и сабљу, коју је један наш војник донио. Књаз је одмах наредио, да се и Селим паша укопа са војничким почастима и изаслао је у то име једну чету војника. Колико је турске госпде погинуло у овом боју показују многе лијене турске сабље, које су заплијењене, и многе љешине, које по гојазности и бјелоћи показују госпство.

Наш свијетли Господар не само да је наредио, да се изврши ово човјечно дјело, т. ј. уковавање турских љешина, него је поради исте ствари обратио се и на Муктар пашу овим писмом:

«Екселенција!

«Ма да је већи број мртвих, који су пали на бојном пољу 16. текућег мјесеца, укупан, ипак је велики број остао не укупан на бојном пољу близу Бијећа. Увјерен да и ваша Екселенција жели испунити дужност према својим војницима, пита да се споразумијем с вама о овој ствари и готов сам примити вашег посланика (парламентара) да уговоримо о овој операцији.

«Јако ми је што вам морам јавити, да је међу погинулијем нађено мртво тијело једног генерала турског, у коме су ваши заробљеници познали Селим пашу, које му сам наредио учинити свечани погреб, с почастима, које припадају његовој чину.

«С друге стране задовољство ми је јавити вам добре вијести о генералу бригаде, Осман паши, који је у најтежуднијем часу с највећом ладнокрвношћу заустављао своје војнике од бјегства. Али му цијело успавање би узалудно. Паша је отпућен на Цетиње. У исто вријеме препоручујем вашој пажњи Пашину молбу, да његове ствари буду послате на његово расположење у Грахово».

Па знате ли како су се Турци одазвали томе? Пуцали су на нашега књигоношу, по срећи не убише га. И тако Турци и Бијећу још и данас усипу смрдљиви зрак од многобројнијих турских лешина, које леже око Бијећа.

Причају исти Турци, који су избјегли из Бијећа, да нијесу никада виђели жалоснијег призора од онога, када је Муктар са остатком војске убијео у Бијеће. Тек је дошао, затворио се у кућу и никога није више видио до сјутра, када је утекао у Требиње. У само Требиње дошао је у највећем нeredу, а војска се налазила у најжалоснијем стању, јер бјеше сва издржана и нагрђена страхом, глађу и умором.

Куда ће Муктар обрнути из Мостара, не знам, али знам то, да му наша војска спрема опет сјајни дочек и већ се у парадилу на двије стране, куда се нада

Преглед новина.

Из Атине пишу «Руском Миру» од 13. Јула: «Послије објаве рата Турској од стране Србије и Црне Горе, руска штампа поче окривљивати грчки народ, што не трискаче у помоћ својим једнојерцима, и неки, по ријечима иностране штампе, објавише рускоме народу, да има много Грка у турској редовима. Оваква окривљивања са свијем су неправедна, и Јелине много вријеђају. Зар се може уздржати ослобођени народ јелински од саучешћа у рат за слободу своје једнојерне браће? Јелини брижко прате сваки корак своје браће, и радују се свакоме њиховом успјеху. Да је икако могуће, јелински народ одавна прискочио у помоћ Србима. У овом тренутку, и ако се оружјама, још нијесмо у стању да започемо ратовати. Сада се воде преговори с

Турском о насељивању сусједнијих покрајина с Черкезија, и осим тога, истакнути су неки захтјеви, на које ће порта тешко пристати. Сав је наш народ противу Турске, и свако се нада, да је рат на прагу. Овијех дана дошао је из Биограда к нама српски посланик, који је имао разговора с нашим министром председником Комундуром. Српски посланик био је овђе врло пријатно примљен, и њему је објављено пуно садјејствије. Сада све зависи од доласка нашега краља Ђорђа, без ког се наше министарство не може рјешити да закључи савез са Србијом. Њихова Величанства имају се брзо вратити ушљед послате им молбе од нашег министарства.

«Наш посланик у Цариграду, јављајући, што Турци раде по Бугарској, оповије да су Турци покљали у Филипопољском округу више од 200 Грка, а по извјешћу јерусалимског консула, Турци су нанијели тешку увреду блаженоме патријарху јерусалимском, Прокопију, и раздерали су на њему сакос!»

«У турској водама сад се налазе три наша ратна брода, но хоће ли они бити у стању да заштитијавају наше поданике, којијех је у Турској преко 200,000? Сваки дан бјежи к нама из Цариграда мноштво Грка, од којијих и много турских поданика.

«Наша листови непрестају писати о истребљивању Бугара у Турској; ми би савјетовали руској штампи, да ове подробности ваде из грчкијих листова, па бише се још и више ужаснули. По извјешћајима нашијих консула, који се наоде по свијем трговачкијем турскојем градовима, у самом Филипопољском округу послје 26. Јуна погубљено је и заклано 61,000 православнијих Хришћана и уништено 144 села!»

«Руски Инвалид» доноси шљедече податке о насељивању вилајета босанскога, дунавскога и албанског:

«Вилајет Босна обзиром Босну, Херцеговину, и дио старе Србије, т. ј. турске области, које окружују Србију са запада и југозапада. Мушко насељење седам санџака, из којијих се вилајет састоји, овако стоји:

Босна. Правосл. катол. мухам.		
Санџаци:		
сарајев.	24,553.	17,902.
бањалуч.	76,643.	23,896.
травнич.	29,175.	45,649.
бихачки.	45,946.	9,087.
зворнич.	85,697.	29,332.
Ст. Србија		
Новопаз.	18,003.	33,389.
Херцеговина		
Мостарс.	69,430.	3,095.

У све 344,777. 128,960. 243,203.

«По племену и поријеклу Хришћани обе вјеросповјести, и мухамеданци припадају искључително српском племену.

«Вилајет дунавски (Туна) састоји се такођер из седам санџака, и ти су: Чулача, Варна, Рушчук, Триново, Вилан, Софија и Нини. С гледишта највишег интересирају четири пољска. Али најжалост нејесмо у стању да за трновски, ни за видински санџак. Толико је извјесно, да је у трновском санџаку у великом броју претежније насељење бугарско, и ако је у њему у новије доба насељено 2000 черкезких породица, а у видинском с Бугарима живе Румуни у знаменитом броју, и од чести Срби. У софијском и нишком санџаку половина је житељства бугарскога православног народа.

«У опће у свијем овим санџацима укупно одношење између хришћанског и мухамеданског насељења није тако угодно као у Босни. К томе по своме карактеру, Бугари мање теже за слободом, па се српски подлажу: да се подигне озбиљни устанак међу њима, потребите су снаге народнијем вођама, него Босни.

«Вилајет албански (Ускјуб) на три санџака: Ускјуб, Призрен, Састав насељења у Ускјубу при 155,900 житеља, је долази на два и по Хришћани.

и Срба). У призренском санџаку на 105,000 мусулмана долази 93,000 Срба и Бугара. У скадарском пак овако се односи:

Мусулмана	90,383.
Католика	110,002.
Православних (Срба и Бугара)	50,300.
Цигана	1,300.

«Још није извјесно оћели се присајединити устанку надвлађујући елеманат католички у овом санџаку. Ако се и ови католици лате оружја противу турчина, Црна Гора била би сасвијем заклоњена с ове стране.

«Тако прегледав састав насељења западних покрајина јевропске Турске, у којима се могу развијати војена подухи сједињених сила српско-црногорских, ми наодимо, да наведени бројеви говоре у обрнутој корист славена, и у корист могућности енергичног устанка. На западу је Србије устанак осигуран, само га треба подржавати. По да се разастре на југу и на југоистоку, и да се напуни Балкане онаквијем четама, какве се пуну годину боре по Херцеговини, треба да Србија употреби много више напора.»

Са бојнога пола.

Цетиње, 27. Јула.

Из војничког логора у Црмници добили смо од нашег дописника овај извјештај о боју у Суторману 17. о. м., о коме смо у прошлом броју нашега листа споменули и који тијем радије саопштавамо, јер се из њега јасно види, да су Турци својим телеграмима о овом боју за нас казали оно, што су они добили. Ево га од ријечи до ријечи:

Вјерујемо да је Турке морало бољети а и данас боли оно што их је задесило за њихов смјели нападај на Крњиче и Сеода. Ми смо знали да ће они из петинијех жила настојати да свој образ, кад им није могуће штети надокнадити; и за то радило се с наше стране, да се отклони свака прилика да би нас могли нагрдити ако би ненадано, с јаким салом напали. Они су обидовали, али опет помоћу бојом — за своју погинулу и грдило.

Онамадне у суботу, 17. Јула у зору нападу на наше страже у Суторману. Стража, видећи пред собом велику непријатељску силу, непотлаши се нити хтеде узмачи, по њих 40 друга одлучно крвави али неједнаки бој. Док је наша војска под војводом Машом Ђуровићем присијела, већи дио храбре суторманске страже изгинуо је и израђиван; премада им је могло бити, да без штете на нашу страну неколико узмачу на се, а тијем би и самог непријатеља довели у положај да што грђе плати.

Турци, спазивши долазак наше војске, ушанче се на брду Лонцу, Чукопицком-Врху и Бијелој-Скали. Наши заузму положаје који су најбољи били према њима. Пушка није прекидала све до подне, за које вријеме наши се непријатељу по мало примичали, а око подне на знак трубе јурине на све турске шанчеве, непријатеља изагнају из свих мјеста и сломе. Турци обрну плећи а наши гонилих их сијекући све до у село Туђемиле; они су бјежали на све стране, како је коме допало да бјежи, и за то их је много изломало се низ велике кршевите стрмени и грдне процијепи.

Чујемо да су из овога боја двије ноћи једно за другим долазили да траже мртве и купе побачано оружје, а Бар да су затворили од страха у сред подне.

У овоме боју колико је било непријатељске војске мучно је одредити, јер је мјесто планинско, па није могуће прегледати снагу на једном мјесту, нити у одијељењима; али по жестиби боја и по гласовима, које долазило из преко границе од наших пријатеља и повјерљивика било их је преко 3000. Војска им је била измјешана: осим низама била је сва барска крајина, и Турци и Латини; било је 4—5 стотина радника цариграђана од барске околине, који су не давно дошли — угледјући се на кретање Црногораца из Цариграда — да покажу своје јунаштво. Њих је на њихов зли пут окупио и довео неки Турчин Баранин, Зеко Понта, нашијем добро позната бекрија и јунак по механама у Цариграду, који је у овом боју рањен.

Број мртвих и рањених са стране непријатељске биће заиста велик. Ми смо да их је најмање 400—500 погинуло и ранито се; но овиће то јер их се више тиче. Међутим мо од наше стране јуначки

погинула 24 брата Црногорца и видамо ране 48.

Васојевићи, 8. Јула. — Будући да нијесу сви Васојевићи прошле године устали, да се бију с Турцима, него само један дио народа, 23. пр. м. остави цијели народ васојевићи своје куће и освану у границу црногорску (на пријепис има више од 15,000. чељади). Турци из града Берапа, кад виђоше да је сав народ оставио куће и прешао у Црну гору, поју и опале све куће и што су год нашли све опљачкаше. Истина, да велики број кућа опалише Турци без нимабо боја, али први и садашњи устани могли су Турцима ударити и своја огњишта крвљу заштити, него је издата била наредба, од главног овдашњег заповједника г. војводе Миљана Вуковића, да се несмију Турци задијевати. Тако Турци опалише цијелу нахију с изузетком Шекулара. Данас се скупе око 4,000 Турака из Рутове и градова Пљава и Гусиња и ударе на Шекулари одлучно га палити. У толико изведу Турци из града Берапа око 3,000 војника и 6 топова и ставе на врх Ржанице, да ова војска буде резерва, војсци у Шекулар. Кад виђоше поглавице усташке војске, Панто Цемов, Митар Вуков, Васо Санџић, Мило Дедовић, Марко Трифуновић и други, да су Турци ушли у Шекулар и да пале на њине очи њине куће, немогаше се уздржати, да с Турцима боја не учине. Па трчећим кораком учине загон на Турке. Турци кад виђоше, да им иде на суверет усташка војска, окрену плећи и почну бјежати к врху Шекулара, а ту се налази тако звани «Масларски крш», који је природно утврђен за јаке шанчеве. Тако, за узму Турци овај крш и јако се уметеризе. Наша војска боја зажељела, па негледајући на велики број Турака и јаки њин метериз (шанац) учини загон и уђе у крш. Прескоче шанчеве и с Турцима се помијешају, хватајући се грло за грло. Ту су један другог били пушкама, ножевима, ћевачки пушкама, камењима, и. т. д. У тај исти мах, пусти бог велику кишу и густу маглу, да друг друга познат немогаше. Бој крвави подуже је трајао. Масларски крш напуни се мртвијех љешина.

Г. војвода Миљан непушти одма батаљон 3. Протића к Шекулару, бојећи се да Турци од Гусиња не нападу на Андријевицу. Тако га задржи око 2 сата. Кад се увери да из Гусиња нема војске, пође и сам батаљоном Протића к Шекулару. Кад је дошао на Марсенића ријеку, ту је раздвојио војску. Пола батаљона узе са собом и Зарију Протића, и пође с њима на Турску заставу у Ржаницу; а пола батаљона даде Зарију Бакићу и посла га к Бучу, како ће доћи на поглед Берапа. — Чим је прешао г. војвода Миљан с војском Ријеку (село) наишао је на Турску заставу и одма одлучно с њима жестоки бој. Баш и сада удари киша с великим вјетром, која је била од велике сметње нашој војсци — сигурно и њиној. По негледајући на незгуду времена, наша војска учини загон у Турке. Турци, кад виђоше црногорске барјаке и чуше глас наше трубе окрену плећи и брзо утеку с топовима. Панто Цемов и Мило Дедовић комадири усташки већ бјежу бој раздвојили, па кад чуше бој у Ржаницу похитају тамо; али имају шта виђети. Турци бјеже, а Црногорци ћерају док доћераше Турке у град. Ту се црногорска војска поврати и састаде се својом браћом усташима. У оба боја, Шекулар и Ржаницу, погинуло је наше војске 25 — мртво, међу њима чувени јунак и добри Србин Митар Вуков. Јунак био и јуначки погинуо. Шест је Турака мртве положио, докле и њега Турци оборише. Рањених има до 30. Међу њима Радуле Симо и барјактар Вуксан Кунћ, који је са брлетом десет Турака умртвио бранећи себе, брата и барјак. Најпосље Турци му брата убише, пола барјака отеше и њега мртве Турке су изорјали, било је мјесто убиених у Шекулар 624, који су остали у Масларском кршу; а у поље Ржанице преко 380 Турака, рањенијех много више. Како је Његова Свјетлост Књаз Никола издао наредбу, да се несмију сјећи турске главе, као што је био обичај у нас, тако је исту објавио војводи Миљан главарима војничкијема, а ови војсци. Заповјести Њег. Св примио је сваки војник и свето се ње држи. Истина, да још тешко младим момцима гледати, је Турци наше сијеку, а прескапати мртве Турке и стари обичај заборављати. Главне наше браће понијели су у Призрен. Немогуће пропустити, да ви не јавим да чујем тутан топова на Нови Пазар, Сјеници и око ње.

О устанку у Босни пишу «Приморцу» шљедеће:

«Турци обично ће се неосјећају сигурни од усташа, измичу у утврђена мјеста. Таково је мјесто и Петровац, ће одуже времена сјеђаше заклоњена овака турска чета мотрећи ток догађаја. По пошто народу нешта хране, даде он из Сарајева довести до 100 товара брашна и друге хране, коју усташе заробише. Неколико дана затим одржаваху усташке вође Амелица, Давидовић, Умицевић, Деспотовић и поп Каран ратно виђење, да се договоре о офензиви. Први крену Амелица с јаким одјелом усташа пут Смиљана, да посједне тамошње висове, штому послје кратка одпора турске посаде за руком пође. Други усташе одтиснуше се до Бравскога под Давидовићем, ће се бијаше у средоточило 1000 башибозука. У рану зору ударе усташа на Турке. Башибозуци се опру, но бадава, пошто усташа до мало мјесто заопсједнуше. Усташа у западној Босни, увидив, да се њихове нередовите чете немогу без топиштва и војничкога војсководства побити с турском војничком снагом, закључише, да ће околицу опустошити, само да омогуће скорије здружење с усташким четама у Козари, Грмећу и Рисовцу. С тога су разлога разорили и опустошили села Саницу, Модран, Напрење, Будељ, Биљану, Горице, Војатовиће, Цикице, Каменград, Црнојевиће, Јабучавац, Пријеку, и Ватерим-Брдо заробив том приликом 13,000 комада рогате марве, 1,500 оваца, и до 100 кања. Заробљенике разоружаше, наручив им да реку својој браћи, како се они неборе против мухамеданског народа, већ само против османлијским крвницима. Симо Давидовић допаде овом пригодом рана.

ПОБЈЕДА ЦРНОГОРАЦА

на

ВУЧЈЕМ ДОЈУ

16. Јула 1876.

—

Са Цетиња Горе Црне Црногорац у бој лети,
А пред њима Књаз Никола
На коњица јаше хола,
У бој лети, Косово да свети!
Весела је Црна Гора,
Весела је Ловћен гора,
Од весела к небу скаче,
Све то јаче . . .

Хоће Бога да замоли,
Да помогне храбру борцу,
Да помогне Црногорцу!
Још ловћенске младе виле
У коло се окупише,
Па пјевају пјесму гласно:
«Сад је небо наше јасно!
Свадула нам рујна зора!
Иза горе огријат нас
Српске славе сунце мора!
Весели се Ловћен гора
Кад ратује Црна Гора!
Доста страда раја јадна,
Гола, боса, жедна, гладна;
Робовала четир' вјека,
Па ни од куд ропству љека!
Плакала је раја дуго,
Од Косова све појаче,
Док тај плач се кнез Николи
До јуначког срца таче.»

Плану жељом љута боја
Плану рече: ево дана
Да с ослободе браћа моја.
У бој, у бој, храбри момци!
У бој храбри Црногорци!
Херцеговој земљи идмо
Хајдмо напријед сами вид'мо
Каква нам је ђедовина,
Како Турци рају тлаче,
Јер не могу више слушат
Како моја браћа плаче!
Напријед браћо ја пред вама,
Тврђи будте ви од кама.
Не покорте ваше старе,
Од Косова који гнаше
Оте Турке зулумчаре,
Напријед! Напријед! . . .
Војска креће. — Алај барјак
Кнез држи, и смирено
Небо гледа па га моли,
Да соколе посоколи,
Да с' охрабре храбри момци.
Да побједе Црногорци.
Свуд тишина . . .

Дон књаз плану и пред војску
А на вили коју стану:
«Здраво војско! у бој летмо,
Јадну рају ми осветмо.
Напријед! Напријед!
Кога храбро срце служи
Хајдмо браћо» — алај барјак

Барјактару своје пружи.
Војска крену — свирке свире,
Пушка пуца, топи ричу,
А јунаци српски вичу
У бој у бој за слободу,
И за славу српском роду.
Душман српски пасти мора
Кад ратује Црна Гора!

II.

У мостарском сјајном двору
Муктар паше — Турци сједе,
На мудроме разговору.
Сједе Турци . . . сједе паше,
Сједе бези, сједе аге,
Маралаји, сва господа,
Па се чисте кафу пију
Веселе се па с' смију.
Па од ђефа дуван пуше
И с очима тако гледе,
Ко карадаг да већ руше!
Шербет пију па се смију . . .
Ал на једном смјех тај преста
И жубора међ њих нешта
Све се стиса . . .

Докле Муктар паша поче,
«Осман, Селим, храбре паше
И остале вође наше,
Слушали сте Црногорци
Да на нашу војску лете.
Они велу да с' освете
Да с' посвете . . .
Пред њима је њихов кнеже,
Кој с' фали међ хајдуци
Да већ турско царство леже.
Нек се фали, нека дође,
Виђећу га ако Бог да
До мјесеца робом овђе!
Јер сам јунак од већ бољи
Не од њега; веће Турци,
Доста има Карадага
Ал бољег од ме нема
Међу њима сад јунака.
Кунем ви се Турци Богом,
Мухамедом, рамазаном,
Још светијем и кораном,
Сабљом мојом брадом цара,
Да к' заробит црногорског
Војсковођу Господара.
Муктар преста жагор наста —
Осман, Селим ста с' да фали,
Фалили се па с' престали.
Прискрнуше црне кафе,
Завечаше танке струне,
Оне турске фале пуше!
Задимише сјајне луле,
Сјетише се бесни Турци,
На те своје младе буле, . . .
«Вала, баш у Карадага
Од Муктара нема бољег
Сад јунака!» . . .

(Продужиће се).

ЦЕТИЊЕ, 28. Јула. — Јучер је овећен прослављен дан рођења Њеног Величанства, Царице Марије Аександровне, велике добротворке нашега народа. Послије св. литургије слиједило је свечано благодареније са «Тебе бога хвалимо». При овом богослужењу присуствовала је Њ. Св. Књагиња Милена са свј. Нашљедником и с цијелом књажевском породицом, Високопр. г. Митрополит, Њег. превосходителство генерал Пањутин са цијелијем особљем рускога санитетскога друштва, и г.г. Сенатори са државнијем чиновницима. У подне је био објед код г. Пањутина на ком су били позвани г. Митрополит Иларион и оба сенатора, г. Војвода Вујовић и г. сердар Вукотић.

— 24 т. м. придошли су из Петрограда два доктора медицине и хирургије: г. Круковски и г. Максимов су три помићника. Г. Максимов одредјељен је на Грахово, а г. Круковски при трећем новом руском хоспиталу, који се уређује на Његушима. Доктори су већ припјели на мјесто свога одредјељења.

Новости.

— Разноси се по листовима брзјавна вијест, да се Черкези на Кавказу буне противу Русије. С друге стране се то опровргава признајући, да се ушло у траг турекијем емисарима, који су покушавали да буну подигну.

— Генерал Игњатијев приспио је у Петроград и имао је аудјенцију код цара, која је двије уре трајала.

ТЕЛЕГРАМ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

КНИН, 28. Јула. — Јутрос намјесник српског Књаза полковник Деспотовић прими управу свих овамо усташких чета и народа. Турци понас сналише сами своја утврђења на Граховац и побјегоше у Ливно.